

สภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
Situation and Problem of Using Electronic Documents in Schools
of Ubon Ratchathani Primary Deucation Service Area Office 5.

ศิริพร เนตรอนงค์¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุศักดิ์ เกตุสิริ²
รองศาสตราจารย์อัสวฤทธิ์ อุทัยรัตน์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและข้าราชการครู ที่มีต่อสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหาร และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 223 คน และข้าราชการครู จำนวน 223 คน รวมทั้งสิ้น 446 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการรับหนังสือ ด้านการส่งหนังสือ ด้านการจัดเก็บหนังสือ และด้านการ

สืบค้นหนังสือ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหาร และข้าราชการครู มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ผู้บริหารและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ประธานกรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ กรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อุบลราชธานี เขต 5 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และมีปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาด้านการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด พบว่า

ด้านการรับหนังสือราชการ ควรมีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพ ตลอดจนมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง และควรมอบหมายให้ผู้ที่มีความรู้

ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์เป็นผู้รับผิดชอบงาน

ด้านการส่งหนังสือราชการ ควรมีการอบรมโดยมีการจัดทำคู่มือการใช้งานระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพ ตลอดจนมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการ ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพสูงในการจัดเก็บหนังสือราชการ และควรจัดเก็บหนังสือราชการให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ด้านการสืบค้นหนังสือราชการ ควรมีขั้นตอนการสืบค้นหนังสือราชการที่ชัดเจน และระบบสืบค้นควรมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และทันต่อการดำเนินงาน

คำสำคัญ : งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์, สภาพ และปัญหา

Abstract

The objective of this study was to investigate the opinions of the school administrators and teachers on situation and problem of using electronic documents in schools of Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5. The surveyed opinions or respondents were analyzed on certain demographic bases including gender, position held, academic experience and education attainment.

A total of 446 respondents from Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5, selected by using stratified random sampling method, classified into 223 school administrators and 223 teachers were used as the sample group of the study. The sample size was determined by using the table given the sample size of Kerjcie and Morgan. The research instrument was a five point scale rating questionnaire divided into four management aspects: sending, receiving, organizing, and searching mechanism in using electronic documents in schools of Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5 with the overall reliability coefficient of .97. The statistics utilized for data analysis included percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follows :

1. The overall opinions of the school administrators and teachers on situation and problem of using electronic documents in schools under Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5 were found to be at an average level.

2. The school administrators and teachers who used electronic documents in schools had a problem in an average level.

3. The overall opinions of school administrators and teachers on situation and problem of using electronic documents in schools, classified on their gender, were found having no difference at a significant level.

4. The overall opinions of respondents on situation and problem of using electronic documents in schools categorized in position held, were found no statistically difference but had different problem in using electronic documents at level .05 of significance.

5. The overall opinions of school administrators and teachers on situation and problem of using electronic documents in schools, sorted by academic experience, were found having no difference at a significant level.

6. The overall opinions of school administrators and teachers on situation and problem of using electronic documents in schools, organized according to their education attainment, were found having no difference at a significant level.

7. The overall opinions of the school administrators and teachers on situation and problem of using electronic documents in schools, given through open-ended questions, suggested that an overall seminar to improve their skills in using computer for developing electronic document should be provided.

Here are the suggested steps from the survey from the people to follow so that they can learn more about electronic document:

Receiving electronic document : the people should be given a seminar on using the computer to develop electronic document. Enough budgets to buy computers with high speed performance and good internet access. There should also be someone who is assigned to take care of everything. This person should be literate in using computer in developing electronic documents.

Sending electronic document : the seminar will help the people to become literate in using the computer in developing electronic documents. The people should also equipped with a manual on how to use the computer properly in developing electronic document. Computers will help them to become more effective workers in doing good works, especially in making electronic documents.

Organizing electronic documents : computers with good quality will help in filing management, the letters and documents.

Searching electronic documents : in searching electronic documents there should be steps to follow. These steps will make the searching convenient, fast, and efficient. In this way, documents will be easily available for people to use.

Keywords : Electronic Documents, Situation and Problem

บทนำ

โลกปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่แนวทางการบริหารจัดการแนวใหม่ทำให้เกิดระบบบริหารการจัดการต่างๆ ที่เป็นสากลเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในการบริการ การจัดการองค์กรทั้งภาคเอกชน ภาครัฐ ทั่วโลกมีการประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง เช่น มาตรฐานระบบคุณภาพ หรือระบบคุณภาพทั่วทั้งองค์กร สำหรับประเทศไทยนอกจากการนำระบบบริหารจัดการแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ในภาครัฐแล้วยังมีบางองค์กรสร้างระบบมาตรฐานของตนเองขึ้น เช่น ระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและผลสัมฤทธิ์ของงาน ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมาตรฐาน โรงพยาบาล ของกระทรวงสาธารณสุข หรือ มาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้ระบุสาระสำคัญใน ข้อ 2.8 ปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครูอาจารย์ (2) เร่งรัดให้มีการพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรด้านการฝึกอบรมทุกคนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนทั้งพัฒนาให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการแบ่งเบาภาระและสนับสนุนการปฏิบัติงาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุในมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในปัจจุบันเพื่อให้การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพดีขึ้น จึงมีการใช้คอมพิวเตอร์จัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในหน่วยงานต่าง ๆ การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาได้ขยายตัวเข้ามาช่วยงานต่าง ๆ ในทุก

ระดับการศึกษา เนื่องจากมีการประดิษฐ์เครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใช้งาน ซึ่งเป็นเครื่อง ขนาดเล็ก ราคาถูกลง และมีประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น ไมโครคอมพิวเตอร์จึงนำมาพัฒนา ช่วยงานในวงการศึกษได้อย่างกว้างขวาง และ เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขระบบการศึกษาให้ดีขึ้น มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มากยิ่งขึ้น (สมชาย ทยานรงค์ 2524 : 3)

ประกอบกับนโยบายด้านการศึกษา และ นโยบายด้านความมั่นคงของชีวิตและสังคมของ รัฐบาล โดยการนำของ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2551 ได้ให้ไว้ว่า ลงทุนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ครอบคลุม การพัฒนาครู หลักสูตรสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพและความรู้ของ นักเรียนตามแผนการเรียนการสอนอย่างสัมพันธ์ กับทรัพยากรและปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อันจะ นำไปสู่การสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ ประชาชนและการเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา ในภูมิภาครวมทั้งการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ อย่างจริงจัง ส่งเสริมการใช้สื่อทางไกล จัดให้มี การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่าง กว้างขวาง จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประกอบแผนการเรียนการสอนของครูให้ โรงเรียนอย่างทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาทักษะ ด้านภาษาต่างประเทศ (อรทัย มูลคำ 2552 : 72)

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประกอบด้วย สถานศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครอง 6 อำเภอ คือ อำเภอดงหลวง อำเภอบุณฑริก อำเภอน้ำยืน อำเภอนาจะหลวย อำเภอทุ่งศรีอุดม และ อำเภอน้ำขุ่น จะเห็นได้ว่าทั้ง 6 อำเภอที่กล่าวมานั้น

ล้วนมีระยะทางที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้วยกัน ทั้งสิ้น อีกทั้งยังเป็นอำเภอซึ่งล้วนแต่เป็นแนว ชายแดน จึงทำให้เส้นทางที่ใช้สัญจรในการติดต่อ ประสานงานราชการระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 และสถานศึกษา ทั้ง 6 อำเภอ นั้น จึงห่างไกลและทุรกันดารเป็น เหตุให้ข้อราชการสำคัญบางเรื่องเกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อการดำเนินการ ในกรณีที่โรงเรียนต้อง มาส่งเอกสารราชการเพียงเรื่องเดียวจึงเป็นการ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาอีกด้วย จึงนับได้ ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นนับเป็นปัญหาที่สำคัญใน การจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 เป็นอย่างยิ่ง เพื่อลดปัญหา และภาระต่าง ๆ ที่ในการติดต่อประสานงาน ราชการระหว่างสถานศึกษากับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา และระหว่างสถานศึกษากับ สถานศึกษาอื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จึงได้นำระบบงาน สารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดำเนินงาน (สารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ปีการศึกษา 2550 : 1)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัย ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานธุรการใน สถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองแปน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ในการดำเนินงานธุรการในสถานศึกษา จึงมีความ สนใจที่จะศึกษาสภาพ และปัญหาระบบงาน สารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของข้าราชการครู ในด้านการรับหนังสือราชการ การส่งหนังสือราชการ และการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการ และปรับปรุงระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ให้มีคุณภาพ มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหากระบวนการสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ และปัญหากระบวนการสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีต่อระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงสภาพและปัญหาของระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ต่อไป

2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ หรือพัฒนาระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานเพื่อประโยชน์ต่อทางราชการ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 256 โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 256 คน และข้าราชการครู จำนวน 256 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 512 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารจำนวน 223 คน และข้าราชการครูจำนวน 223 คน รวมทั้งสิ้น 446 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan อ้างถึงใน อีรวุฒิ เอกะกุล (2550 : 143-144) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้าง ครอบคลุมงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการ และด้านการสืบค้นหนังสือราชการ และ

แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหาร และข้าราชการครูมีสภาพและงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้บริหาร และข้าราชการครูมีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อมีปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับน้อยและบางข้อมีปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก

1.2 ด้านการส่งหนังสือราชการ พบว่า ผู้บริหารและข้าราชการครูมีสภาพปัญหาและงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้บริหารและข้าราชการครูมีสภาพปัญหาและงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้บริหาร และข้าราชการครูมีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และรายชื่อที่พบว่ามีปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับน้อย คือ มีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบในการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน

2. ผู้บริหาร และข้าราชการครูมีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาด้านการสืบค้นหนังสือราชการ

อิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และข้าราชการครู เกี่ยวกับสภาพและปัญหางานสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด พบว่า

ด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับระบบงานสารบรรณ ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาควรมีงบประมาณในการปรับปรุงระบบและเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรตรวจสอบหนังสือราชการที่ส่งมายังโรงเรียนว่ามีความเรียบร้อยสมบูรณ์ และผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่งานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ต้องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และคล่องตัว

ด้านการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ สถานศึกษาส่วนมากมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ช้ามาก ผู้ที่ปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มีภาระงานมาก ทำให้บางครั้งไม่สามารถส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ได้สำเร็จ นอกจากนี้หนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับจากต้นสังกัด กระชั้นชิดมากเกินไป ดำเนินการไม่ทันทำให้ส่งหนังสือกลับต้นสังกัดช้า ขาดงบประมาณในการส่งราชการในกรณีที่ต้องเดินทางไปส่งหนังสือยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้วยตนเอง บุคลากรที่ปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ยังขาดความรู้ความชำนาญในระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และสถานศึกษาควรมีคู่มือและขั้นตอนในการปฏิบัติงานสารบรรณที่ชัดเจน

ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการ อิเล็กทรอนิกส์ สถานศึกษาควรมีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อใช้ในการดำเนินงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ควรจัดเก็บหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นฝ่ายงานที่ชัดเจน และควรจัดเก็บหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับอย่างครบถ้วนและสมบูรณ์

ด้านการสืบค้นหนังสือราชการ อิเล็กทรอนิกส์ ควรมีวิธีการและขั้นตอนในการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในงานสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์ต้องมีประสิทธิภาพสูง และผู้ที่ปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ควรมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้บริหาร และข้าราชการครู มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ยังมีปัญหา ทั้งไม่สามารถสืบค้นหนังสือราชการได้ทันเวลา คอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นมีคุณภาพต่ำ หรือผู้รับผิดชอบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ยังขาดความรู้ความชำนาญ และสถานศึกษาไม่มีคู่มือขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล กลั่นสมจิตต์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต พบว่า สภาพการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนที่ยังไม่มีระบบเครือข่ายถึงร้อยละ 28.13 และมีเพียงร้อยละ 12.50 ที่มีเครือข่ายเพื่อการบริหาร การปฏิบัติ

ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพการจัดระบบสารสนเทศด้านทรัพยากร ภาพรวมและทุกรายประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับประเด็นจากมากไปหาน้อยคือ การจัดการ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ เมื่อวิเคราะห์ประเด็นย่อย พบว่า ความเพียงพอของบุคลากร ผู้รับผิดชอบการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับน้อย สภาพการจัดระบบสารสนเทศด้านกระบวนการ ในภาพรวมและทุกรายประเด็นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลิ่นรำ เจริญธรรมา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่ามีบุคลากรรับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศ บุคลากรมีความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ มีการอนุมัติงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการที่ได้เสนอไว้ มีการเบิกจ่ายงบประมาณได้ทันดำเนินการ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้และเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล มีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดก่อนทำการจัดเก็บข้อมูล บุคลากรที่รับผิดชอบได้มีการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์เป็นปัจจุบัน บุคลากรที่รับผิดชอบได้ทำการตรวจความถูกต้องอีกครั้งและแก้ไขก่อนนำข้อมูลไปประมวลผล ได้เลือกใช้เทคนิควิธีการประมวลผลตามความเหมาะสม มีการจำแนกประเภทข้อมูลตามความเหมาะสม มีการกำหนดขั้นตอนแนวทางการตรวจสอบข้อมูลไว้ มีการเลือกใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม มีการกำหนดขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลมีห้องที่ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ มีการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล มีการจำแนก

ฐานข้อมูลไว้ก่อน บุคลากรที่รับผิดชอบมีความรู้ความสามารถในการนำเสนอข้อมูล มีการนำข้อมูลไปเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการกำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อมูล และบุคลากรที่รับผิดชอบสามารถนำเสนอข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ความต้องการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล โดยเฉพาะให้กับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพเหมาะสม ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ความแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนกรอกข้อมูลและกำหนดระยะเวลาส่งคืนข้อมูล บุคลากรเมื่อทำการตรวจสอบแก้ไขข้อมูลแล้วควรนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปประมวลผล ควรมีการจำแนกข้อมูลไว้ตามหมวดหมู่ เรียงลำดับ การแจแนบ และใช้สถิติแบบง่ายก่อน ควรกำหนดดัชนีแฟ้มข้อมูลหลัก แฟ้มข้อมูลย่อย แฟ้มตาราง แฟ้มข้อมูลสรุป แฟ้มข้อมูลสำรองเพื่อสะดวกต่อการค้นหา เมื่อบุคลากรที่รับผิดชอบได้ตรวจสอบข้อมูลและสารสนเทศที่ได้วิเคราะห์แล้วควรนำไปจัดเก็บไว้ตามแฟ้มข้อมูลที่ได้กำหนดไว้ และบุคลากรที่รับผิดชอบควรมีการปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศตลอดเวลาเพื่อให้เป็นปัจจุบัน

1.1 ด้านการรับหนังสือราชการ อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้บริหาร และข้าราชการครู มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม มีสภาพและปัญหาอยู่ในระดับกลาง โดยผู้ตอบ

แบบสอบถามที่มี เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์จากต้นสังกัดทุกโรงเรียน สถานศึกษามีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ จันทรขันธ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอส่วนใหญ่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูลโดยมอบให้ฝ่ายงานแต่ละฝ่ายเป็นผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร โชคบัณฑิต (2548 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาในรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยสถานศึกษา มีห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาในรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านงบประมาณในการจัดซื้อ การผลิต และการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาต่าง ๆ ความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของผู้บริหารสถาน

ศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาในรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านงบประมาณ ในการจัดเก็บ ซ่อมแซม และบำรุงรักษาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 ด้านการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้บริหาร และข้าราชการครู มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเสนอให้มีการอบรมเกี่ยวกับการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติม ไม่มีคู่มือและขั้นตอนในการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา และการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์บางครั้งล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพร เป็งใจ (2544 : 53-56) ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบการสอนคอมพิวเตอร์ ในเรื่องการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ ส่วนการดูแลและบำรุงรักษาโรงเรียนส่วนใหญ่มีการดูแล บำรุงรักษาโดยมีการร่างระเบียบการใช้ห้องคอมพิวเตอร์ แต่เมื่อประสบปัญหาต้องซ่อมแซมคอมพิวเตอร์ ทุกโรงเรียนขาดแหล่งสนับสนุนในการซ่อมแซมความต้องการของครูผู้รับผิดชอบ ส่วนใหญ่คือการอบรมเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เนื่องจากขาด

ประสบการณ์ ส่วนสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพบว่าทุกด้าน ตั้งแต่การจัดระบบการให้บริการ แผนและโครงการใช้คอมพิวเตอร์ บุคลากรผู้รับผิดชอบ มีความพร้อมในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า สภาพที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ คอมพิวเตอร์มีสภาพเก่า ชำรุด และนักเรียนขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเจตน์ แก้วกันใจ (2546 : 29) ศึกษาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนนาร่องของสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย ได้สรุปปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานในระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ ด้านวัสดุขาดอุปกรณ์ เครื่องมืออันทันสมัย ด้านบุคลากรมีบุคลากรไม่เพียงพอและไม่มี ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ประมาณ สนับสนุนไม่เพียงพอ และที่สำคัญคือ ผู้บริหาร ไม่เห็นความสำคัญของเทคโนโลยี ขาดการ ร่วมมือในหมู่คณะ ขาดการติดตามและประเมิน ผลอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการ อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้บริหาร และข้าราชการครู มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความ คิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่มีความ รู้ความสามารถในการจัดเก็บหนังสือราชการ อิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญในการจัดเก็บ

หนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2545 : 21-60) ได้สำรวจ สถานภาพและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ พบว่า สถานภาพและความพร้อมในภาพรวม ด้านการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ คือ การติดตามข้อมูลข่าวสารความรู้จากสิ่งพิมพ์ ในห้องสมุดโรงเรียน ด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ ของครู ส่วนใหญ่ใช้เพื่อจัดเก็บประมวลผล ด้าน การใช้งานคอมพิวเตอร์ของนักเรียนส่วนใหญ่ ใช้เพื่อการเรียนคอมพิวเตอร์ ด้านการใช้ระบบ อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของโครงการ เครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (School Net) โดยครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่จะใช้เพื่อ ค้นคว้าข้อมูล ส่วนนักเรียนจะใช้ในการเรียน วิชาคอมพิวเตอร์ ด้านการบำรุงรักษาเครื่อง คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อของโรงเรียน คือ เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ชำรุด ส่วนใหญ่แก้ปัญหา โดยติดต่อร้านซ่อม ส่วนด้านความพร้อมของ การเรียนการสอนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ด้านความพร้อมของครูผู้สอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรคอมพิวเตอร์เบื้องต้น การสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในชั้นเรียน ส่วนใหญ่ สอนไม่โครซอฟท์ออฟฟิศ นอกจากวิชา คอมพิวเตอร์แล้ว วิชาที่กำหนดให้ใช้คอมพิวเตอร์ มากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ

1.4 ด้านการสืบค้นหนังสือราชการ พบว่าผู้บริหาร และข้าราชการครู มีสภาพและ ปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ตำแหน่ง

ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้ที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่ามีปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะผู้ที่มีตำแหน่งต่างกันมีการปฏิบัติงานด้านการสืบค้นหนังสือราชการที่ไม่เท่ากัน จึงส่งผลให้มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาไม่เท่ากัน

2. ผู้บริหาร และข้าราชการครู ที่มีผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมและรายด้านพบว่า มีสภาพและปัญหาไม่แตกต่างกัน ในทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ และด้านสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ อาจเป็นเพราะผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 4 ด้าน โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และรายด้านพบว่า ด้านการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีการปฏิบัติงานด้านการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเสน พังทอง (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาลักษณะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่นส่วนใหญ่ลักษณะการบริหารงานทุกด้าน มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับสูงตามลำดับ ดังนี้ ด้านงานบุคลากร ด้านงานธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการวางแผนงานทั่วไป ด้านงานวิชาการ ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชน และที่ต่ำสุดคืองานด้านกิจการนักเรียน และพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารงานสูงสุด ด้านงานธุรการและการเงิน และงานด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารงานสูงสุดในด้านบุคลากร โรงเรียนขนาดใหญ่มีลักษณะการบริหารงานสูงสุดด้านงานบุคลากร

4. ผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมมีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะขอบข่ายของการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ไม่มี

ขั้นตอนและวิธีการใช้งานที่ยุ่งยากซับซ้อน มีการมอบหมายหน้าที่และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ตลอดจนระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์จากต้นสังกัด มีแนวทางและมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ไม่ต่างกัน

5. ผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมมีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา ในด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ยังขาดคู่มือและขั้นตอนการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา นอกจากนี้บางโรงเรียนอาจไม่มีการวางแผน และการสำรวจความต้องการด้านการรับหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์จริง ในด้านการส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ ยังมีปัญหาในเรื่องการมอบหมายผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ปฏิบัติงานหลายแห่งจึงทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ รวมทั้งเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโรงเรียนมีคุณภาพต่ำ ด้านการจัดเก็บหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนไม่มีคู่มือและขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านการสืบค้นหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจน รวมทั้งผู้รับผิดชอบงานไม่มีความรู้ความชำนาญในด้านงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และด้านการสืบค้นหนังสือราชการ พบว่า มีปัญหาในด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ดำเนินการมีคุณภาพต่ำ และสืบค้นหนังสือราชการได้ล่าช้า จากปัญหาดังกล่าว

ส่งผลให้ผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ผู้บริหาร และข้าราชการครูที่มี เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหางานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำให้ผลการวิจัยปฏิเสธสมมุติฐานที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการอบรม ส่งเสริม และให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน
2. ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงเครื่องคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงในการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ในสถานศึกษา
3. ควรมอบหมายบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และทันต่อการดำเนินการ
4. ผู้บริหาร ควรมีการบริหารจัดการที่ดี เป็นผู้นำนวัตกรรม และเทคโนโลยีในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานด้านต่างๆ ส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาปรับปรุงระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
3. ควรมีการวิจัยเชิงพัฒนาระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุศักดิ์ เกตุสิริ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อัครฤทธิ์ อุทัยรัตน์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ อย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่ให้ความร่วมมือด้วยดี ในการตอบแบบสอบถามทุกท่านและขอขอบใจ นายปรีชา พลราช เพื่อนนักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษารุ่น 11 ที่ได้ให้แนวทาง อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา-มารดา เรืออากาศโทคณิง – คุณแม่อมสิน เนตรอนงค์ และบูรพาจารย์ผู้ให้การศึกษา อบรม สั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- กลิ่นร่ำ เจริญธรรเดช. ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2550.
- จักกฤษณ์ จันทรวงศ์. การจัดระบบงานสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และกิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซตการพิมพ์, 2550.
- นฤมล กลั่นสมจิตต์. ศึกษากระบวนการสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2549.
- สมเจตน์ แก้วกันใจ. ศึกษาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนนาร่องของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย, 2546.
- สมชาย ทยานรงค์. ระบบการดำเนินงานสารสนเทศด้านการศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา, 2524.
- อดิศร โชคบัณฑิต. ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.
- อำพร เป้งใจ. ศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.